

JANA KRAJČIŘÍKOVÁ

**TATÍNKOVO VYPRÁVĚNÍ
O JANU AMOSovi**

**ILUSTRACE
LUCIE KRAJČIŘÍKOVÁ**

PRAHA 2022

Vydala Církev československá husitská
Praha 6, Wuchterlova 5, edice Blahoslav
Ilustrace © Lucie Krajčírříková
Grafická úprava Ing. Pavel Blažek, jpb
Tisk Sprint Servis
Počet stran 82
Vydání první
Praha 2022

Copyright © CČSH 2022. Všechna práva vyhrazena.
Copyright © Mgr. Jana Krajčírříková

ISBN 978-80-7000-183-7

Obsah

Slavný pradědeček	5
Od Jana Husa k Jednotě bratrské	6
Dětství a studia Jana Amose	12
Z žáka učitelem	16
Fulnek a Listové do nebe	19
Stavovské povstání	21
Pod ochranou Karla staršího ze Žerotína	26
Labyrint světa a ráj srdce	30
Cesta do vyhnanství	33
Mor v Lešně	35
Učebnice a Didaktika	39
Dopisy do celé Evropy	45
Komenský v Anglii	48
Po Komenském touží celý svět	52
Petr Figulus	56
Do Švédska přes Nizozemí	60
Velké zklamání	64
Kšaft umírající matky Jednoty bratrské	66
Cesta do Uher	68
Požár v Lešně	72
Závěr života v Amsterdamu	74
Všenáprava a Jedno potřebné	78
Slovo poděkování a přání čtenářům	81

Slavný pradědeček

„Tatínku, co je tohle za knížku?“ zeptal se malý Pavel svého otce. Rád chodil za ním do knihovny a prohlížel si knihy, jichž měl jeho vzdělaný tatínek velké množství. Tatínkovi to nevadilo, ba naopak, těšilo ho, že se Pavlík o knihy zajímá, a rád mu odpovídal na všechny jeho otázky.

„To je Kšaft umírající matky Jednoty bratrské,“ řekl nyní, když se podíval, co Pavla zaujalo. „To napsal Jan Amos Komenský, tvůj pradědeček.“

„Můj pradědeček? Komenský byl můj pradědeček?“ vykřikl nevěřicně Pavlík. „Zrovna včera nám o něm povídal ve škole pan učitel. Ale že byl můj pradědeček, to neříkal. Jak je to možné?“

Daniel Arnošt (Figulus) Jablonský, Pavlíkův otec, se v duchu usmál. Zcela chápal, proč mladý učitel, kterého samozřejmě dobře znal – vždyť ho před pár lety sám učil – Pavlíkovi tuto poměrně zásadní informaci zamlčel. Bylo mu jasné, že chlapcovy otázky by nebraly konce a učitelův výklad by tím byl zcela narušen. Teď tedy bude muset chlapcovu zvědavost ukojit sám. Rozhodl se ho ale ještě maličko napínat:

„A co vám pan učitel o Komenském vyprávěl?“ zeptal se Pavlíka.

„Říkal, že to byl veliký a moudrý muž,“ odpovídal pohotově Pavlík. „Byl biskupem naší církve – vlastně stejně jako ty!“ uvědomil si náhle. „A taky napsal učebnice, ze kterých se učíme,“ dodal.

Pak mu zrak padl znovu na knížku, kterou před chvilkou vytáhl z police. „Tohle je taky učebnice? Je to napsané česky, že? Ale co znamená slovo kšaft? A jak to, že byl Komenský můj pradědeček?“ vrátil se znovu k tomu, co ho zajímalo asi nejvíc ze všeho.

„Brzdi, brzdi, mladý muži,“ smál se tatínek. „Všechno ti povím, ale popořádku. A předeem tě varuji, je to dlouhé vyprávění! Mnoho si toho budete říkat i ve škole, ale až později, až budete starší. Proto ještě neznáš pořádně historii naší církve, Jednoty bratrské. A abys pochopil dobře, co potkalo tvého pradědečka, musím asi začít právě tady...“

„Nejdřív mi řekni, jak to, že to byl můj pradědeček,“ naléhal znovu Pavlík.

„Tak to je docela prosté: jeho dcera Alžběta, moje maminka, se vdala za Petra Figula

Jablonského, mého otce. Takže Komenský byl můj dědeček a tím pádem i tvůj pradědeček, rozumíš?“

„Ale jak to, že mám tak slavného pradědečka? To bych se měl taky snažit být slavný!“ zvolal zapáleně Pavlík.

„Nejde o slávu, ale o to, aby člověk za sebou zanechal užitečné a prospěšné dílo. Když se budeš pilně učit a pracovat, třeba dokážeš stejně veliké věci jako on, to se klidně může stát,“ pohladil tatínek s úsměvem chlapce po vlasech. „Je pravda, že i já mám dědečkův vzor stále před sebou a snažím se na jeho práci navazovat.“

„V čem třeba?“

„Třeba právě v péči o naši církev, kterou dědeček velmi miloval, o čemž svědčí i tato knížečka. Tu napsal v době, kdy to s Jednotou bratrskou vypadalo velmi zle – obával se tehdy, že dokonce zanikne. Díky Bohu k tomu nedošlo, ale nelehkými časy prochází stále. Ptal ses, co znamená slovo kšaft. To je závěť, dopis, který píše umírající člověk svým dědicům a v němž stanoví, co komu odkazuje. Tato knížka je psána jako závěť Jednoty bratrské a je věnována českému národu, ze kterého Jednota vzešla. Proto je také psána česky, to jsi poznal dobře. Je to už přes sedmdesát let, co naši předkové museli Čechy opustit a uchýlit se do Polska, ale jsem rád, že češtinu jsme stále nezapomněli. Však to byl právě i jeden z odkazů tvého pradědečka.

„A proč museli odejít?“

„Byla válka,“ stručně odpověděl Daniel Arnošt a na chvíli se zamyslel. „Ale počkej, mám-li ti to všechno dobře vysvětlit, musím začít od začátku. Víš co, zaběhni do kuchyně, popros Marjánku, ať nám sem přinese konvici té své skvělé malinové šťávy, aby mi nevyschlo v krku, a já si to zatím trochu promyslím.“

Od Jana Husa k Jednotě bratrské

Když se Pavlík po chvíli vrátil za tatínkem do knihovny, měl už Daniel Arnošt před sebou na stole připravených několik knih a také různé rytiny a mapy. Věrně se řídil

metodami svého dědečka a věděl, že nejlepší výuka je ta názorná, kdy je zapojeno co nejvíce smyslů – dnes tedy kromě uší chtěl zaujmout alespoň ještě Pavlíkovy oči. Usadil si chlapce k sobě ke stolu, nalil jim do sklenic šťávu, kterou jim mezitím Marjánka donesla, a začal s výkladem.

„Jaký máme nyní rok, Pavlíku?“

„To je snadné, tatínku, vždyť se o tom pořád všude mluví, protože končí jedno století a začíná nové – je rok 1700 po Kristu!“ zvolal Pavlík.

„Přesně tak,“ usmál se tatínek. „A teď si představ, že naše vyprávění začne o více než tři sta let dříve,“ pokračoval trochu tajuplně. „V té době v Čechách působil kněz Jan Hus.“ Daniel vzal ze stolu mapu, aby synovi ukázal, kde jsou teď oni, tedy polské Lešno, a kde leží Čechy.

„Mistr Jan Hus byl člověk vzdělaný a moudrý.“

„Jako můj pradědeček?“ přerušil ho Pavlík.

„Ano, přesně tak,“ pokýval hlavou Daniel. „Však také byl pro pradědečka vzorem stejně, jako je on vzorem pro nás. Byl zároveň ale také velmi zásadový a statečný. Když se mu nelíbilo, jak se lidé chovají, neváhal je pokárat. A to i tehdy, když se jednalo o krále nebo dokonce papeže, tedy hlavu celé tehdejší církve. Nelíbilo se mu, že církev v té době něco jiného káže a něco jiného ukazuje svým chováním. Ačkoliv prosté lidi nabádali k pokoře a skromnosti, mnozí preláti, tedy vysocí církevní hodnostáři, žili v přepychu a marnotratně. A papež se navíc rozhodl vést válku, na kterou aby získal peníze, začal prodávat tzv. odpustky.“

„Co to jsou odpustky?“

„To fungovalo tak, že když někdo spáchal nějaký, i hodně těžký hřích, stačilo zaplatit dost peněz a dostal potvrzení, že je mu odpuštěno.“

„Hřichy ale odpouští přece jen Pán Bůh, ne? A nic mu za to neplatíme!“

„Máš pravdu, proto se taky Mistr Jan Hus kvůli tomu na papeže zlobil. Pro odpuštění hříchu je důležitá upřímná lítost, ne dost peněz. Pak si totiž ti bohatí mysleli, že můžou hřešit stále dokola a nic se jim nestane, kdežto chudí, kteří nemají peníze na odpustky, půjdou do pekla.“

„To by byla hrozná nespravedlnost!“ horlil Pavlík.

„Ano, a proto se proti tomu Mistr Jan Hus postavil. A i další věci, které se mu nelíbily, nahlas říkal. Takže si jistě dovedeš představit, co si o něm lidé mysleli. Ti bohabojní jej měli rádi a nadšeně poslouchali jeho kázání, ale ti, co měli špatné svědomí, na něj byli velmi rozezleni. A papež nejvíc. V té době byli načas dokonce tři papežové zároveň, což také není v pořádku, ale tím už ti hlavičku dneska zatěžovat nebudu. Došlo to tak daleko, že Mistra Jana povolali do Kostnice na církevní koncil, kde jej obvinili z kacířství a v roce 1415 upálili na hranici, protože odmítl své učení odvolat.“

„Ach,“ hlesl pouze Pavlík.

„V Čechách tato událost zvedla silnou vlnu protestů. Rozpoutalo se veliké hnutí, kterému se začalo říkat podle Jana Husa husitské. Husité začali požadovat rovnost všech věřících před Bohem v následování Pána Ježíše. Uvedený požadavek vyjadřovali v první řadě tím, že při večeři Páně přijímali z Ježíšova odkazu chléb i víno z kalicha všichni, kněží i laici. Do té doby bylo v církvi zvykem, že přijímat víno z kalicha mohli jen kněží, což je v katolické církvi obvyklé dodnes. Papež však proti husitům vyslal vojsko, protože odmítli poslušnost, a mnoho let se pak v Čechách bojovalo. Husité se nicméně ubránili. Nakonec na dalším koncilu v Basileji dojednali zástupci husitů a katolíků kompromis, takovou dohodu, které se říkalo Kompaktáta. Husité tu ze svých čtyř hlavních požadavků uhájili jen jeden, to je přijímání svátosti večeře Páně „pod obojí způsobou“ (tedy chléb i víno) nejen kněžími, ale i ostatními věřícími. Díky této dohodě však přestali být načas pronásledováni. V Čechách tak nastala ve srovnání s ostatními zeměmi nebývalá situace, kdy vedle sebe získaly uznání dva odlišné křesťanské směry – katolický a husitský. Bohužel však husité nebyli jednotní a začali se dále štěpit na různé proudy, které se dostávaly do sporů. Rozumíš zatím všemu?“

„Myslím, že ano,“ přikýval Pavlík, který otce pozorně poslouchal.

„Výborně,“ pochválil ho tatínek. „Jedním ze dvou hlavních husitských proudů byl táborský podle města Tábor, které si husité založili. Táborité byli hodně radikální, to znamená, že toho chtěli na současné církvi nejvíc změnit. Druhý proud byl umírněný, tvořený především vlivnými mistry z pražské univerzity. Proto se mu říkalo pražský.“

Nakonec se mezi husity prosadil tento umírněný proud. Podle svátostného přijímání se jeho zastánci nazývali „podobojí“ nebo také utrakvisté. Tento název vznikl z latinských slov „sub utraque speciae“, což znamená ve staročeském překladu právě přijímání svátosti večeře Páně „pod obojí způsobou“ chleba a vína. Utrakvisté nakonec začali hledat cesty smírného soužití s katolickou církví i za cenu různých ústupků od svých původních názorů.

Řada zastánců radikálního směru však byla z tohoto vývoje zklamaná, a proto v polovině 15. století bratr Řehoř v Kunvaldu založil naši církev,

Jednotu bratrskou, aby pokračovala v tom, co táborští husité začali. Jednota však na rozdíl od mnohých bojovných táboritů usilovala o nastolení změn výhradně mírovou cestou bez použití násilí. Tím navazovala na myšlenky dalšího velkého českého myslitele, který se jmenoval Petr Chelčický.

K úplnému oddělení Jednoty bratrské jako samostatné církve od utrakvistů i katolíků došlo v okamžiku, kdy se Jednota rozhodla volit i světit si své vlastní kněží. Postupně se rozšířila v Čechách i na Moravě, i když ji panovník nejprve neuznával. Ke změně došlo až přijetím České konfese, tedy společného vyznání víry křesťanů stojících v českých zemích mimo katolickou církev, což se podařilo zhruba o sto let později, v roce 1575. Je to asi dost složité, že?“

„Docela ano, ale to nevadí,“ prohlásil Pavlík srdnatě.

„Máš pravdu, nevadí, když si nebudeš všechno pamatovat,“ souhlasil tatínek. „Asi nej-

i v samotných Čechách. Slyšel jsem, že mezi šlechtou a vzdělanci se už mluví jen latinsky nebo německy.“

„Ale tatínku, tak to se musíme učit česky ještě víc!“ zvolal Pavlík.

„Máš pravdu,“ přiznal tatínek. „Dobrý způsob je právě čtení české Bible,“ řekl a jeden výtisk vytáhl z knihovny.

„Ještě zbývá poslední poklad,“ připomněl Vilém.

„Pravda, tím posledním bodem je to, čemu Komenský zasvětil většinu svého života – lepší výchova mládeže. A na vás, chlapci vidím, že jeho snaha nebyla marná. Měl by z vás opravdu radost,“ pochválil je.

Cesta do Uher

„Dobrá, to by k Závěti Jednoty bratrské asi stačilo,“ uložil tatínek knížečku zpět do knihovny a pokračoval dál ve vyprávění o Komenského životě: „Když zemřela manželka Jana Amose Dorota, zanechala po sobě dvě malé děti. Dcery Dorota Kristina i Alžběta už byly dospělé, Alžběta měla před svatbou s Petrem, ale Zuzaně bylo jen pět let a Danielovi čtyři. Komenský se musel postarat o jejich výchovu. Oženil se proto v květnu 1649 s mladou Janou Gajusovou, dcerou dalšího českého exulanta, která byla ochotna vzít na sebe úkol výchovy jeho dětí.

V říjnu se pak konala svatba mých rodičů a navíc přišlo pro Komenského pozvání do Uher, to všechno mu aspoň částečně pomohlo překonat zármutek z poslední doby.“

„Zase po něm chtěli reformu školství?“ vědoucně se otázal Vilém.

„Máš pravdu,“ usmál se tatínek. „Komenského oslovil sedmihradský protestantský kníže Rákóczi a žádal jej, aby řídil školu na jeho panství v Blatném Potoku, malebném městečku na řece Bodrog. Najdete to na mapě?“ vybídl hochy, kterým se to po chvilce pátrání zdárně podařilo.

„Komenský se sem přestěhoval s celou rodinou a zůstali tu čtyři roky. Byla to po něj vítaná příležitost ověřit si všechny své teorie v praxi, aby zjistil, zda to, co popisuje

ve svých knihách, se skutečně osvědčí i při výuce.“

„Ale to je přece jasné, že to funguje!“ zvolal Vilém.

„Dneska už to samozřejmě dobře víme, protože podle Komenského knih desítky let učíme, ale v jeho době to bylo všechno úplně nové a dosud neměl příležitost své metody vyzkoušet.“

„Aha,“ pochopil Vilém. „Ale fungovalo to, ne?“ ujišťoval se.

„Určitě, i když nestihl všechno, co plánoval. V každém případě zde napsal vaši oblíbenou učebnici Svět v obrazech a také vylepšoval novou učební metodu, kterou začal zkoušet už dříve v Lešně. Nacvičoval totiž se svými žáky divadlo. Věřil, že tím, že děti samy předvádějí vhodně zvolený příběh, lépe si jej zapamatují a hraní divadla také rozvíjí jejich další schopnosti.“

„Jé, to by mě taky bavilo,“ zatoužil Pavlík.

„Jen se neboj, pan učitel už to s vámi brzy také vyzkouší.“

„A co budeme hrát?“ zajímali se chlapci.

„Řekl bych, že některou z Komenského dramatizací, které sepsal ve své knize Škola hrou. Použil v ní i některé příběhy z Bible, i když tím v Uhrách nejprve vzbudil nedůvěru.“

„A proč?“

„To víš, v tamním přísném kalvínském prostředí to považovali za znevažování Písma svatého,“ vysvětloval tatínek. „Nakonec si ale vše vysvětlili a tato metoda se začala docela běžně používat.“

„Ale říkal jsi, tatínku, že Komenský v Uhrách nestihl všechno, co chtěl. Co se stalo?“ připomněl Vilém.

„To bylo tak. Kníže Jiří Rákóczi, který Komenského do Uher původně pozval, zemřel ještě před jeho příjezdem, roku 1648. Komenského naštěstí nadále podporovala jeho manželka Zuzana i syn, pozdější kníže Zikmund. Komenský dokonce domluvil jeho sňatek s dcerou Fridricha Falckého, princeznou Jindřiškou Marií.“

„Toho Zimního krále, který zbaběle utekl, místo aby bránil Čechy?“ odfrkl si Vilém.

„S tím bych se už tedy nebavil.“

„To víš, to je politika,“ mírnil jeho rozhořčení tatínek. „Komenský totiž tajně doufal, že by se Zikmund díky tomuto sňatku mohl stát novým českým králem, který obnoví boj proti Habsburkům a Čechy osvobodí. Bohužel tyto plány zhatilo náhlé úmrtí obou mladých manželů na neštovice na počátku roku 1652.

Pak už to Komenský neměl v Uhrách zdaleka tak dobré jako dřív. Jakmile ztratil své mocné zastánce, musel se začít potýkat se závistí některých lidí, kteří mu jeho úspěchy nepřáli. Vydržel to ještě dva roky, ale pak se rozhodl pro návrat do Lešna.“

„K tomu mě napadá jedno přísloví, které často používá Marjánka,“ přemoudře pronесl Vilém.

„Opravdu? A jaké to je?“ zeptal se se smíchem tatínek, který už ovšem odpověď dopředu tušil.

„Pro dobrotu na žebrotu,“ prohlásil Vilém.

Teď už se rozesmáli všichni a tatínek byl vděčný za toto odlehčení poněkud stísněného ovzduší, které jeho vyprávění vyvolalo. Chlapce každý dramatický zvrat v Komenského životě rozesmutnil. „Tak víte co,“ uzavřel to, „půjdeme se podívat, jakou dobrotu nám dnes Marjánka nachystala k večeři!“

Požár v Lešně

„Tak co, hoši, nejste ještě vyprávěním o Janu Amosovi unaveni?“ zeptal se tatínek Pavlíka s Vilémem příštího dne. „Budu totiž muset zítra zase odjet do Berlína, tak bych to dnes rád už dokončil.“

„To už bude konec? To je škoda! Vůbec nejsme unaveni,“ svorně vrtěli hlavami oba bratři. „Jen je nám líto, že ho postihlo tolik neštěstí,“ dodal citlivý Pavlík.

„To mně také,“ přisvědčil tatínek. „A bohužel ani dnes to moje vyprávění nebude právě veselé,“ dodal zkrroušeně.

„Jak to, vždyť se vrátil do Lešna, co ho tady mohlo čekat strašného?“ nechápali hoši, kteří v Lešně prožili celý svůj dosavadní život, zatím veskrze šťastný.

„No, nebudu vás už trápit podrobnostmi,“ řekl tatínek, když spatřil jejich vyděšené tvářičky, „ale přišla další válka, tentokrát mezi Polskem a Švédskem. Jak už víte z dřívější, Švédsko bylo protestantské, zatímco Polsko z větší části katolické. Lešno, kde žili čeští exulanti, tvořilo jen takový protestantský ostrov v katolickém moři. Komenský, i přes své dřívější zklamání, začal znovu doufat, že by Švédové, spolu s dalšími spojenci, mohli Čechům pomoci vrátit jejich svobodu. Řada českých exulantů také bojovala ve švédské armádě. Začali vymýšlet plány na vytvoření českého vojska, které by zaútočilo na Habsburky, a Komenský se pro ně s pomocí mého otce snažil vyjednat podporu svých přátel v Anglii. Jenže tyto jeho snahy vyvolaly nenávist Poláků, takže v dubnu roku 1656 polští katolíci zaútočili na protestantské Lešno a celé město vypálili a vydrancovali. Komenský a jeho rodina se zachránili na poslední chvíli a uhájili jen své holé životy. Přežili naštěstí ale všichni,“ dodal rychle, když si všiml Pavlíkova vyděšeného pohledu. Po chvíli potichu pokračoval:

„Ve městě zůstal a byl zničen celý jeho majetek, ale hlavně veškeré jeho spisy, včetně nenahraditelných rukopisů. Patřil mezi ně i česko-latinský slovník Poklad jazyka českého, na kterém průběžně pracoval celý život. Jak jsem zmínil na začátku svého vyprávění, začal jej psát již během svých studií v Německu a průběžně jej stále doplňoval. Považoval ho za jedno ze svých nejdůležitějších děl, které teď bylo nenávratně ztraceno. Zničena byla i bratrská tiskárna.“

„To je hrozné,“ hlesl Pavlík.

„Ano, to je, ale má to i svou světlou stránku,“ snažil se tatínek chlapce povzbudit. „Uvědomte si, že Komenskému bylo v té době šedesát čtyři let. Jiný na jeho místě už by se dávno vzdal, přestal by o cokoliv usilovat, považoval by svůj život za skončený. Komenský ale takový nebyl. Znovu se vzchopil a pustil se do práce. Měl před sebou ještě čtrnáct let života a tyto roky patřily k jeho nejplodnějším. Z toho můžeme čerpat povzbuzení a příklad i pro naše životy – i když se třeba zdá, že hůř už být nemůže, zachováme-li si pevnou víru, Pán Bůh nám pomůže,“ ujišťoval je tatínek pevným hlasem.

„A kam se Komenský uchýlil, když mu všechno shořelo?“ zeptal se Vilém.

„To je další dobrá věc na tomto příběhu – Komenský ani ostatní bratři nikdy nezůstali

sami a bez přátel. I nyní, když se dozvěděli o jejich neštěstí, začalo mu přicházet jedno pozvání za druhým – celá řada jeho přátel byla ochotná se jej a jeho rodiny ujmout. Když dostal nabídku od pana Vavřince de Geer, syna pana Ludvíka, neváhal a vydal se do Amsterdamu, města, které měl už od mládí velice rád. A abych vás předem uklidnil, tam už ho žádná velká pohroma nečekala.“

Závěr života v Amsterdamu

„Takže, jak jsem již naznačil,“ pokračoval tatínek, „pustil se Komenský v Holandsku znovu do pilné práce. Dělal své úsilí mezi několik naléhavých úkolů. Jedním z nich byla neustálá péče o naši církev Jednotu bratrskou, nesmíme zapomínat, že byl jejím biskupem, tedy pastýřem, který za ni nesl odpovědnost. Bylo to o těžší, že jeho stádo se nenacházelo na jednom místě, ale bylo roztroušeno po celé Evropě. V roce 1658 dostal dokonce nabídku pomoci z Anglie od Olivera Cromwella, pamatujete si ještě, kdo to byl?“ přerušil tatínek své vyprávění otázkou.

„Cromwell?“ vzpomínal Vilém, až se mu čelo vraštilo. „Říkáš, že byl v Anglii?“

„Neměl něco společného s tou válkou, kvůli které musel Komenský z Anglie odjet?“ napadlo Pavlíka.

„Správně, byl to vůdce republikánů v Anglii,“ přisvědčil tatínek. „Komenský s ním a lidmi z jeho okolí od té doby zůstal v pravidelném kontaktu. Když naposledy v Lešně plánovali tažení českého vojska na Prahu, kde měli v úmyslu rozpoutat povstání místních obyvatel proti Habsburkům, žádal Komenský o podporu i Cromwella. Tehdy to nevyšlo, teď však Cromwell českým bratřím nabízel, aby se přestěhovali do Irsku – vidíte, sem, na Britské ostrovy, vedle Anglie. Očekával patrně, že vzdělaní a pracovití členové Jednoty přinesou jeho zemi prospěch.“

„A souhlasil Komenský?“ zeptal se Vilém, ale hned si sám odpověděl: „Počítám, že ne, když žijeme tady a ne v Irsku.“

„Správný úsudek,“ kývl tatínek. „Ale Komenský na své ovečky myslel do konce života.“

Slovo poděkování a přání čtenářům

Je určitě dobře, když se v našich rodinách nezapomíná na naše předky a vyprávějí se o nich příběhy mladé generaci. Oni zde žili před námi v dřívějších dobách, prožívali svůj každodenní život, ale i těžké a náročné situace. Někteří z nich mohli třeba vyniknout i něčím důležitým, co prospěšného a významného udělali. Potomci mnohých věhlasných osobností žijí. Podobně je tomu i v případě Jana Amose Komenského, jehož rodokmen je podrobně zpracován.

Z této skutečnosti rodokmenu Komenského rodiny a potomků vychází publikace „Tatínkovo vyprávění o Janu Amosovi“ od autorky Jany Krajčířikové s ilustracemi Lucie Krajčířikové. I když zde má pochopitelně značný prostor fantazie autorky, její barvitá představivost i tvůrčí literární rozvíjení a domýšlení známého i méně známého Komenského životního příběhu v širších historických a náboženských souvislostech. Příběh o Janu Amosovi Komenském není však jen úzce pojatým rodinným příběhem, ale je a má být předáván vyprávěním v širší rodině církve, v rodině našeho národa i v rodině lidstva.

Poděkování náleží autorce Janě Krajčířikové i její dceři Lucii, která se ujala ilustrací s vnitřním zaujetím a výtvarnou sdělností.

Děkujeme také dr. Bohdanovi Kaňákovi za spolupráci odbornou radou při vzniku této knížky. I když jsou zde obraz Komenského a události s ním spojené předkládány v literární a emotivní podobě, přesto záměrem knihy také je, aby si čtenáři a posluchači osvojovali i určité znalosti z naší historie. V tomto smyslu má knížka své místo a uplatnění jak v rodinách, tak i při výuce náboženství a církevních dějin ve sboru a ve škole.

Věřím, že knížka Jany Krajčířikové zaujme mnohé a umožní svojí čtivou a přístupnou formou uvádění mladé generace do hlubšího poznávání a osvojování si duchovního křesťanského odkazu naší historické a náboženské tradice, konkrétně období české reformace a jedinečné osobnosti Jana Amose Komenského, který tuto epochu završuje.

Přeji čtenářům a všem naslouchajícím tomuto vyprávění, aby nás stále znovu příběh o Janu Amosovi oslovoval a inspiroval. Ať nás tato osobnost vede k touze po poznání, k hledání pravé Boží moudrosti a ke společnému úsilí o dobro, přátelství a mír ve světě.

Tomáš Butta
patriarcha Církve československé husitské